

PATENTTILAKITYÖRYHMÄN 9. KOKOUS

Aika 29.3.2023 klo 10.00 – 12.00

Paikka STM, Meritullinkatu 8, nh. Vaikuttamo

Läsnä Maija Lönnqvist / teollisuusneuvos, TEM (pj.)

Pinja Jaspers / ASM Microchemistry Oy, Patentti-Insinöörit ry
Marjo Aalto-Setälä / johtava lakimies, PRH
Timo Minkkinen / sotilasyli-insinööri, Pääesikunta
Heidi Adler / johtaja, IPR, Orion Oyj, Suomen teollisoikeudellinen yhdistys ry
Karri Leskinen / toimitusjohtaja, Boco IP Oy Ab, Suomen Patenttiasiamies-yhdistys ry
Albert Mäkelä / lainopillinen asiamies, Suomen Yrittäjät ry
Anmari Brink-Pacius / asiantuntija, Elinkeinoelämän keskusliitto EK
Jaakko Ritvala / markkinaoikeustuomari, Markkinaoikeus

Tanja Müller / johtava asiantuntija, TEM (sihteeristö)
Stiina Löytömäki / erityisasiantuntija, TEM (sihteeristö)
Olli-Pekka Sievänen / johtava neuvontainsinööri, PRH (sihteeristö)
Noora Laine / lakimies, PRH (sihteeristö)

(Poissa: Anna Vuopala / hallitusneuvos, OKM; Tommi Nordberg / erityisasiantuntija, PLM; Minna Aalto-Setälä / lakimies, Keskuskauppakamari; Jarkko Vuorinen / johtava asiantuntija, Kilpailu- ja kuluttajavirasto; Pauli Laitinen / Manager, IPR, Valtion teknillinen tutkimuslaitos VTT Oy; Johanna Flythström / asianajaja, Suomen Asianajajaliitto SAL)

1. Kokouksen avaus

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 10.05.

2. Osallistujien toteaminen ja edellisen kokouksen pöytäkirjan hyväksyminen

Puheenjohtaja toivotti tervetulleeksi markkinaoikeustuomari Jaakko Ritvalan, joka edustaa työryhmässä markkinaoikeutta, ja kertoi, että ministeriössä valmistellaan parhaillaan työryhmän asettamispäätöksen muutosta työryhmän kokoonpanon täydentämisestä markkinaoikeuden ja

Suomen Asianajajaliiton jäsenillä. Asianajajaliittoa tulee työryhmässä edustamaan asianajaja Johanna Flythström.

Edellisen kokouksen pöytäkirja hyväksyttiin.

3. Kuulemistilaisuuden purku

Tanja Müller esitteli 14.3.2023 järjestetyssä kuulemistilaisuudessa saatua palautetta.

Keskusteltiin siitä, mitä kuulemistilaisuudessa tarkoitettiin patentin rajoittamispäätöksellä vs. patenttivaatimusten esittämisellä. Kuulemistilaisuudessa pidettiin tärkeänä, että patentin rajoittaminen on sallittua myös oikeudenkäynnissä (eikä pelkästään väitemenettelyssä). MAO:n erillinen päätös ”rajoittamispyynnöstä” tulisi kuitenkin poistaa. Kuulemistilaisuudessa mahdollisuus patentin rajoittamiseen ja patenttivaatimusten esittämiseen sekoittui joiltakin osin, sillä keskustelua käytiin myös siitä, tulisiko uusien patenttivaatimusten esittämiseen olla nykyisen kaltaiset (rajattomat) mahdollisuudet myös tulevaisuudessa.

Keskusteltiin siitä, että nykyisessä eurooppalaisessa patenttisääntelyssä on puutteita ja Suomessa voitaisiin pyrkiä näiltä osin parempaan sääntelyyn. Kuulemistilaisuudessa pidettiin tärkeänä, että suomalainen patenttijärjestelmä yhdenmukaistettaisiin eurooppalaisen patenttijärjestelmän kanssa.

4. Hyödyllisyysmallilaki – keskustelun avaus

Puheenjohtaja avasi keskustelun hyödyllisyysmallilaista. Mitä mieltä työryhmän jäsenet ovat hyödyllisyysmallin tulevaisuudesta? Tarvitaanko sitä suojamuotona myös jatkossa?

Työryhmän jäsenet näkevät HM-järjestelmässä sekä hyötyjä että haittoja. Kuulemistilaisuudessa esitettyjä kriittisiä puheenvuoroja, joissa ehdotettiin mm. koko järjestelmän kumoamista, ei allekirjoitettu ainakaan kaikilta osin. Kuulemistilaisuudessa ei ollut paikalla läsnä esimerkiksi keksijäjärjestöjen edustajia, minkä vuoksi hyödyllisyysmallin käyttäjien näkökulmat eivät päässeet riittävästi esiin. Hyödyllisyysmallin hakijat eivät välttämättä ole tietoisia siitä, että HM-suoja ei ole kovin vahva. Ehkä nykyisiltä käyttäjiltä voisi kysyä mielipidettä?

Pohdittiin, että olisiko mahdollista lainsäädännön tasolla konkretisoida hyödyllisyysmallin eroa patenteihin. Annammeko väärän viestin, jos ”helppo” suojamuoto poistetaan kokonaan? Kannustaisiko tällainen ratkaisu innovaatiotoimintaan? Toisaalta kuulemistilaisuudessa tuotiin myös esiin, että HML mahdollistaa ”markkinahäiriköinnin” ja on tämän vuoksi haitaksi innovaatiotoiminnalle.

5. Tilastotietoa hyödyllisyysmallihakemuksista

Olli Sievänen esitteli tilastotietoa hyödyllisyysmallihakemuksista. PRH:n vastaanottamien HM-hakemusten määrä on laskenut tasaisesti vuodesta 2017. Vuonna 2017 PRH vastaanotti 518 HM-hakemusta ja vuonna 2022 enää 238 hakemusta. Eniten HM-hakemuksia vuosina 2017-2022 jättäneet yritykset ovat suuria yrityksiä, kuten Valmet Technologies Oy (48 hakemusta) ja ABB Schweiz AG (47 hakemusta). Hakijoista 31 % oli yksityishenkilöitä.

Todettiin, että jos HM-järjestelmä halutaan Suomessa säilyttää, niin tulisi miettiä, että mitä tarkoitusta varten ja kenelle järjestelmää ylläpidetään ja pohtia muutostarpeita sitä kautta.

6. Hyödyllisyysmallilaki – keksinnöllisyys

Olli Sievänen esitteli HML:n sisältämää keksinnöllisyyden määritelmää ja sen tulkintaan liittyviä haasteita.

Keskusteltiin HML:ssa ja patenttilaissa käytetystä terminologiasta keksinnöllisyyden määrittelyssä (esim. "selvä ero" vs. "olennainen ero" verrattuna aiemmin tunnetuksi tulleeseen). Todettiin, että ei ole tiedossa esimerkkiä, jossa saman keksinnön osalta olisi päädytty siihen, että HML:n mukainen keksinnöllisyyden taso täyttyy, mutta patenttilaissa patentilta vaadittu keksinnöllisyyden taso ei täyty. Todettiin myös, että HM-järjestelmän olemassaoloa olisi vaikea perustella, jos keksinnöllisyyden taso olisi sama kuin patenteissa.

Pohdittiin HML:n tavoitteita ja todettiin niiden olevan jossain määrin epäselviä. HML:lle on kyllä käyttöä, mutta on hankala arvioida, onko käyttö tarkoituksenmukaista, kun tavoitteet eivät ole selvillä. Puheenjohtaja totesi, että valmistelussa olisi hyvä selkeyttää, mikä on HML:n "tavoite".

7. Seuraava kokous

Seuraava kokous pidetään 26.4.2023 klo 13-15 (aiemmin ilmoitetun klo 10-12 sijaan). Kokouksen paikka ilmoitetaan myöhemmin.

8. Muut asiat

Maanpuolustuskeksintölakia aletaan käsitellä 11. kokouksessa, joka järjestetään toukokuun loppupuolella. Keskusteltiin alustavasti ko. lakiin liittyvistä haasteista ja pohdittiin, olisiko työryhmän aiheellista kuulla asiantuntijoita maastavientiin liittyen.

9. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 11.55.

JAKELU

Työryhmän jäsenet.